

Dijana Ćorković

Doktorska študentka

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Slovenija

dc3893@student.uni-lj.si, dijana.corkovic@sorbonne.ac

UDK 811.133.1'243(075):316.7

DOI: 10.4312/vestnik.16.419-436

Izvirni znanstveni članek

PRIMERJAVA KULTURNIH VSEBIN V UČBENIKIH ZA FRANCOŠČINO KOT TUJI JEZIK

1 UVOD

Učiteljem francoščine so pri pouku največkrat v oporo učbeniki, njihova vsebina pa je tesno povezana s smernicami, ki jih najdemo v Skupnem evropskem jezikovnem okviru (v nadaljevanju: SEJO). Svet Evrope je SEJO izdal leta 2001 in z njim definiral šest referenčnih ravni jezikovnega znanja in kompetenc, ki jih upoštevamo še danes. Čeprav SEJO ni dokument preskriptivne narave (slovenski prevod SEJA 2011: 12), bi njegov vpliv na pouk francoščine kot tujega jezika težko zanikali. Smernicam SEJA sledijo vsebine v potrjenih učbenikih francoskega jezika na slovenskem trgu, izbira učbenikov za pouk francoščine kot tuji jezik je v skladu z ravnmi iz SEJA, prav tako se nanj opira Učni načrt francoščine za gimnazije (2008: 6).

Cilji jezikovne politike Sveta Evrope so jasni: Evropa in njena bogata dediščina jezikov in kultur so bogastvo, ki ga moramo ohranjati, pri čemer naj bi skrbeli za medsebojno razumevanje in ohranjanje socialnega miru z odpravljanjem predsodkov in diskriminacije (SEJO 2011: 24). Kot kvantitativni dokaz o pomembnosti kulture pri jezikih navajamo dejstvo, da se kultura in njene izpeljanke v SEJU pojavijo 247-krat.

Izbor in vključevanje kulturnih vsebin v pouk francoščine sta se spreminjala in razvijala glede na duh časa. Opisali bomo nekaj ključnih dogodkov na področju didaktike francoščine kot tujega jezika v Franciji, kjer se je vse skupaj začelo, zaključili pa bomo s statusom francoskega jezika v slovenskem šolskem prostoru. Pri poglavju, v katerem bomo opisali pojme *kultura*, *civilizacija* in *medkulturnost*, se bomo dotaknili nekaj osnovnih definicij in pojasnili, katere družbene spremembe so privedle do razmišljanja in posledično do vključevanja modernih kulturnih vsebin v pouk francoščine. Kultura in medkulturnost sta široka pojma, zato se bomo v članku opirali predvsem na definicijo, ki je zapisana v SEJU: medkulturno spreten govorci tujega jezika zna vzpostaviti odnos med lastno (izvorno) in tujo kulturo, je kulturno občutljiv in večš različnih strategij za navezovanje stikov z ljudmi druge kulture, je izkušen posrednik med lastno in tujo kulturo,

pri čemer rešuje medkulturne nesporazume in je sposoben presegati stereotipne odnose (prav tam: 128). Ta definicija predstavlja osnovo našim kriterijem za analizo pregledanih kulturnih vsebin v izbranih učbenikih. Kultura in civilizacija nista vedno definirani enako. Mi ju bomo, vsebinsko gledano, obravnavali kot sopomenki, bomo pa, zaradi negativne konotacije, ki jo lahko pripišemo pojmu civilizacija, raje uporabljali izraz kultura. Glede na to, da se osredotočamo na učbenike, ki so v rabi v slovenskem prostoru, bomo razložili tudi, kako sta kultura in civilizacija definirani v Slovarju slovenskega knjižnega jezika.

Zanimalo nas je, v kolikšni meri izbrani učbeniki vključujejo kulturne vsebine, s kakšnim namenom in kako uspešne so (lahko) vključene kulturne vsebine pri krepitevi medkulturne kompetence. Prva dva učbenika smo analizirali zato, ker sta na področju didaktike francoščine znana kot pomembna mejnika in zato, ker vsak sledi drugačni metodologiji. Za izbiro preostalih treh učbenikov smo uporabili vprašalnik o rabi učbenikov, ki so ga rešile gimnazijske profesorice francoščine v Sloveniji. Zanimalo nas je tudi, če se kulturne vsebine pojavljajo izven posebnih kulturnih enot, zato smo pri treh izbranih učbenikih za 1. letnik gimnazije pregledali tudi prve tri enote. Vsi trije učbeniki so namenjeni prevemu letniku gimnazije oziroma začetni ravni A1, zaradi česar smo menili, da bodo prve tri enote primerljive po vsebini.

Izhajali smo iz predpostavk, da bodo vsi učbeniki vsebovali posebne enote, namenjene kulturnim vsebinam, da pa bodo te v starejših bolj povezane samo s Francijo in da bodo kot takšne tudi bolj stereotipne. Pri učbenikih, ki so izšli po izdaji SEJA, smo predpostavili, da bodo vsebovali bolj raznolike kulturne vsebine, ki bodo povezane tudi s frankofonijo in da bodo te vsebine spodbujale krepitev medkulturne kompetence. Pri teh učbenikih smo pričakovali, da kulturne vsebine ne bodo omejene zgolj na kulturne enote.

2 FRANCOŠČINA KOT TUJI JEZIK

Z razvojem didaktike tujih jezikov sta se spreminjala tudi metodologija in obravnavanje kulture oziroma civilizacije pri pouku francoščine kot tujega.

Spaëth (2021) povzema pomembnejše dogodke na področju didaktike francoščine kot tujega jezika:

Leta 1910 so v Grenoblu uvedli certifikat *Certificat d'Aptitude à l'Enseignement du Français à l'Étranger*¹. Deset let kasneje je Brunot odprl *L'École de Préparation des Professeurs de Français à l'Étranger* (EPPFE) na pariški Sorboni, kar je veljalo za začetek didaktičnega izobraževanja (Spaëth 2021: 67, 68). Konec druge svetovne vojne je pripeljal do ustanovitve dveh organizacij, ki sta preoblikovali jezikovno politiko in vplivali na poučevanje tujih jezikov. To sta UNESCO (1945) in Svet Evrope (*Conseil de l'Europe*) (prav tam: 69). Unesco se je sprva ukvarjal z vprašanjem kolonialne vloge

1 L'Université de Grenoble, Centre d'enseignement du français

francoščine v Afriki in skušal najti način, ki bi francoščino približal tistim, ki se jo učijo na novo. Tako je nastal *Le français élémentaire* (1954), inventar najpogostejših besed in slovničnih struktur, ki se pojavljajo v govorjeni francoščini. Zbrane so bile glede na pogostost pojavljanja, pri čemer so upoštevali le enote, katerih frekvenca je bila višja od 29 (Le Monde 1954). V šestdesetih letih 20. stoletja so se nekdanje francoske kolonije v Afriki osamosvojile; političen premik se je odražal tudi v razvoju didaktike francoskega jezika (prav tam: 71).

V uvodu Skela razloži, da je bil Svet Evrope, s sedežem v Strasbourgu, ustanovljen leta 1949, z namenom krepitev enotnosti Evrope v demokratičnem duhu, kar je pomenilo zagovarjanje in zagotavljanje osnovnih človekovih vrednot. Da bi zagotovili mir v Evropi, se Svet Evrope odloči za »promocijo poučevanja in učenja tujih jezikov, skupaj z razvijanjem medkulturne ozaveščenosti kot bistvene sestavine pri razvijanju sporazumevalne zmožnosti v drugem jeziku oz. jezikih« (SEJO 2011: 8). Leta 1960 se je pojavil izraz FLE (Français Langue Étrangère), dve leti kasneje pa je Léopold Sédar Senghor na novo definiral izraz *frankofonija*, ki ga je pred njim prvič uporabil geograf Onésime Reclus (Spaëth 2021: 74).

Še preden se je uradno pojavil izraz FLE, so leta 1958 odprli Le Centre de Linguistique Appliquée (CLA) v Besançonu. Leto kasneje sta nastala še CREDIF (Le Centre de Recherche et d'Étude pour la Diffusion du Français) in Le Bureau d'Études et de Liaison (BEL). Le Centre d'Étude et de Recherche pour l'Enseignement de la Civilisation (CREC) je nastal leta 1960. Svet Evrope je leta 1961 v Parizu organiziral prvi Simpozij na področju tujih jezikov. Francoska vlada je dala pobudo, da se je Simpozij odvil v Parizu, da bi tam predstavili delo univerzitetne ustanove CREDIF (*Centre de Recherche et d'Étude pour la Diffusion du Français*). CREDIF je na simpoziju predstavil *Le français fondamental* (SEJO 2011: 9). Istega leta so odprli Le Centre d'Étude du Français Élémentaire na ENS de Saint-Cloud. V tem centru so ustanovili metodo SGAV (Méthode Structuro-Globale Audiovisuelle), ki temelji na dokumentu *Le français fondamental*, ki je vseboval večje število besed in struktur kot *Le français élémentaire*. Leta 1966 je, z združitvijo centrov CREC in BEL, nastal BELC: Bureau d'Enseignement de la Langue et de la Civilisation Françaises à l'Étranger, ki deluje še danes. Sredi 1980 so v Franciji začeli ponujati študij francoščine kot tujega jezika na vseh treh stopnjah; na dodiplomskem, magistrskem in doktorskem študiju (Spaëth 2021: 74, 75).

Leta 1984 je Ferdinand Brunot organiziral poletne tečaje na Francoski Aliansi (*Alliance Française*), namenjene prvemu izobraževanju tujih učiteljev francoščine. Brunotov program je pomenil odmik od direktne metode, kar je za poučevanje francoščine pomenilo, da so učitelji prostor dali tudi poučevanju kulture (prav tam: 54, 55).

V Sloveniji ima francoščina status tujega jezika. Prvi stik slovenskega prostora s francoščino se zgodi v času Ilirskih provinc na začetku 19. stoletja (Okoliš 2010; povzeto po Lah 2012: 47). Po drugi svetovni vojni je bila francoščina vključena v gimnazijski program po celi državi, za kar je zaslužna pokojna profesorica Marija Saje (Polenšek

2020). Danes je najpogostejši način poučevanja francoščine v slovenskih gimnazijah poučevanje francoščine kot drugega tujega jezika, kar pomeni 420 ur v enem šolskem letu (Učni načrt 2008: 6). V Sloveniji je na poučevanje francoščine (in drugih jezikov) pomembno vplival SEJO, in sicer na različna področja, kot so učenje učenja, izobraževanje učiteljev, oblikovanje učnih načrtov in učbenikov ter ocenjevanje jezikovnega znanja (SEJO 2011:12).

3 KULTURA, CIVILIZACIJA, MEDIKULTURNOST

Definiciji kulture in civilizacije se po SSKJ razlikujeta v tem, da je civilizacija bolj povezana s znanstvenim in tehničnim napredkom, medtem ko je kultura povezana z umetniškim delovanjem in ustvarjanjem (SSKJ 2014).

KULTURA je definirana kot skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja; dejavnost, ki obsega področje človekovega umskega, zlasti umetniškega delovanja, ustvarjanja in lastnost človeka glede na obvladanje; uporabljanje splošno veljavnih načel, norm, pravil pri vedenju, ravnanju.

CIVILIZACIJA je definirana kot skupek dosežkov, vrednot človeške družbe, zlasti glede na znanstveni in tehnični napredek.

Medkulturnosti se v Franciji več pozornosti začne namenjati med 1960 in 1970, ko Francija dobi prvi večji val priseljencev in francoska kultura ni več izrazito homogena. Medkulturnost nato preide v poučevanje francoščine z namenom, da se učencem francoščine pokaže raznolikost kultur, povezanih s francoskim jezikom (Chnane-Davin 2021: 167, 168). Poučevanje medkulturnosti in ozaveščanje o drugačnosti in strpnosti ni nključje – ker se Evropa v tistih časih sooča s pomembnimi migracijskimi spremembami, si z vključevanjem medkulture kompetence v izobraževalnih ustanovah prizadeva za socialni mir (Weber 2021: 241).

Kulturo pri pouku tujega jezika lahko poučujemo iz različnih razlogov: sam prevod iz enega jezika v drugega ni dovolj, če želimo razumeti tudi vrednote in pogled na svet, povsem mehanično razumevanje jezika lahko jeziku odvzame pomen in smisel², vstop v novo civilizacijo ima lahko pozitivne učinke na motivacijo učencev in nazadnje, mešan pristop je bolj ustrezen za doseg različnih učnih ciljev (Debyser 1981, povzeto po Collès, 2007: 64). Danes je pri poučevanju francoščine kot tujega jezika bolj kot kultura v ospredju medkulturnost oziroma razvijanje medkulture kompetence.

Medkultura ozaveščenost po SEJU (2011: 127) vključuje razumevanje podobnosti in razlik med lastno in ciljno kulturo. Idealno naj bi učenec pridobil dovolj širine, da bi se zavedal bogatega nabora kultur, ki presega meje učenčeve lastne kulture in tujega jezika, pomembno pa je tudi nasloviti (narodnostne) stereotipe. Samo področje medkulture

2 « Une idée purement mécanique de la langue risque de vider cette dernière de tout sens ».

raziskovanja se začne razvijati v sredini 80-ih let. Unesco se želi izogniti sektarizmu oziroma narodnostni omejitvi (*cloisonnement*), zato poudarja dialog med kulturami (Weber 2021: 240). Pojavijo se pojmi, kot so medkulturnost, multikulturnost, plurikulturnost in bikulturnost, ki imajo vsak svoj pomen, a se bomo za potrebe našega članka osredotočili samo na medkulturnost in na njeno definicijo iz SEJA.

Kulturo in civilizacijo so avtorji definirali na različne načine. Robert Galisson in Daniel Coste v Slovarju za didaktiko jezikov³ ponudita tri definicije civilizacije: postopek civiliziranja sebe ali drugih, vse, kar je skupno razvitim družbam in vse, kar je skupno kateri koli družbi (Galisson in Coste 1976, povzeto po Chnane-Davin 2021: 166). S prehodom na komunikacijski pristop v 80-ih letih prejšnjega stoletja, dobi kultura nov status pri poučevanju tujih jezikov; če želi biti učenec uspešen pri komuniciranju, je poznavanje različnih delov kulture neobhodno. Avtorji delijo kulturo na različne dele; Galisson razlikuje med dvema deloma; kultivirano (*savante*), ki je povezana z literaturo in umetnostjo, in na deljeno (*partagée*), na kulturo, ki pripada in je dostopna vsem, ki je povezana z načinom življenja (Galisson 1987, povzeto po Dakhia 2017: 102, 103). Chnane-Davin kulturo razdeli na antropološko in kultivirano, za katero je značilno, da težko vstopa v francoščino kot tuji jezik, oziroma je v učbenikih omejena na nekaj odlomkov najbolj znanih francoskih literarnih besedil (Chnane-Davin 2021: 165).

4 OPIS ANALIZIRANIH UČBENIKOV IN NJIHOVA UMESTITEV V METODOLOGIJO

Analizirali smo pet učbenikov, ki so bili izdani v različnih obdobjih, pri čemer nas je zanimalo, kako je kultura predstavljena; katere vsebine so vključene v učbenik, kako je kultura vsebinsko umeščena v zasnovo učbenika in ali se je kaj spremenilo po izdaji SEJA, kar bi bil pokazatelj spremembe odnosa do medkulturne kompetence.

Najstarejša učbenika, *Cours de langue et de civilisation françaises 1er tome* (Mauger Bleu), ki je bil izdan leta 1953 in *Voix et images de France*, ki je izšel leta 1966, smo izbrali na podlagi dveh kriterijev. Želeli smo analizirati dva učbenika, ki sta znana na področju didaktike francoščine kot tujega jezika in ki sta oba izšla pred izdajo SEJA. Novejše tri učbenike smo izbrali na podlagi vprašalnika. Na spletni strani Ministrstva za vzgojo in izobraževanje smo pridobili seznam⁴ 17-ih potrjenih učbenikov za 1. letnik francoščine v gimnazijah. Profesoricam francoščine (N=20) smo poslali vprašalnik, v katerem so izbrale učbenik, ki ga uporabljajo za 1. letnike. Največ (8) profesorice je izbralo učbenik *Génération A1*. Ena profesorica je izbrala učbenik *Latitudes 1*, ki je med najstarejšimi

3 Dictionnaire de didactique des langues (1976)

4 Potrjeni učbeniki za 1. letnik gimnazije: Agenda 1, Alter Égo 1, Alter Égo + A1, Belleville 1, Campus 1, Connexions niveau 1, Entre nous 1 (2017), Entre nous 1 (2016), Génération A1, Latitudes 1, Le nouveau taxi 1, Nouveau Rond Point 1, Rond Point 1, Scénario 1, Taxi ! 1, Tendances A1, Version Originale 1.

učbeniki, ki so ga profesorice še izbrale, učbenik *Connexions 1* pa je na splošno najstarejši učbenik na seznamu potrjenih učbenikov⁵. Vsi trije so izšli po letu 2001, torej po objavi SEJA, in sicer leta 2004 učbenik *Connexions*, 2012 *Latitudes* in leta 2015 *Génération*. Vsi učbeniki so namenjeni začetni stopnji oziroma ravni A1.

Prvi učbenik na seznamu je Maugerjev *Cours de langue et de civilisation françaises 1er tome (Mauger Bleu)*, ki je izšel leta 1953 pri Éditions Hachette. Učbenik sledi slovnično-prevajalni (tradicionalni) in direktni metodologiji. Za tradicionalno metodologijo (druga polovica 17. stoletja do 20. stoletja) je značilen poudarek na slovnicu in na prevajanju besedil. Pri tej metodi so se obravnavala literarna besedila ciljnega jezika. Učenci so kulturo spoznavali preko literarnih besedil, katerih namen je bil olajšati zmožnost sodelovanja v pogovoru (Puren 1988: 43, 44). Literatura je obravnavana kot »krona« učenja tujega jezika in je spadala med t.i. visoko kulturo (Cuq in Gruca 2002: 254, 256). Za direktno metodologijo je značilno to, da se poučevanje odvija samo v tujem jeziku, kar naj bi učencu pomagalo, da bi takoj začel razmišljati v novem jeziku. Takšen model poučevanja naj bi posnemal usvajanje maternega jezika (Puren 1988: 80).

Avtor Mauger je bil vpet v vodenje Francoske Alianse (*Alliance française*), katere misija je širiti francoski jezik in kulturo po celem svetu. Aliansa v Parizu je pripravljala vse materiale, pripomočke in izpite, ki jih je nato posredovala vsem drugim Aliansom po svetu (institucionalizirano širjenje francoskega jezika) (Blanchet, 2000a). Učbenik je sestavljen iz treh stopenj (*degrés*) in 65 enot (*leçons*).

Drugi analizirani učbenik je *Voix et images de France*, avtorjev Guberine in Rivenca, ki je izšel leta 1966 pri Éditions Didier.

Francija se je soočala s političnimi težavami, ki so se pojavile po koncu druge svetovne vojne, in iskala svoj prostor med velesilami, tudi na jezikovnem področju. Jezikoslovec Georges Gougenheim je sestavil in vodil ekipo, ki je izvedla analizo francoskega govorjenega jezika. S pomočjo korpusov so sestavili *Français Élémentaire* in kasneje tudi *Français fondamental*. Petar Guberina, Raymond Renard in Paul Rivenc so razvili SGAV (strukturo-globalna avdio-vizualna metodologija) in obenem tudi izdali učbenik, ki je sledil tej metodi: *Voix et images de France*. Pri metodi SGAV učenje poteka s pomočjo dialogov, pomemben pa je tudi socialni kontekst (Cuq in Gruca 2002: 260–264). Glavni cilj te metode je, da se učenci naučijo govoriti in komunicirati. Da bi čim prej dosegli ta cilj, se učitelji poslužujejo (umetno ustvarjenih) dialogov. Kultura ni posebej vključena v to metodo (Puren 1988: 207–209).

Poučevanje francoščine s tem učbenikom se fizično odvija v posebnih pogojih: učitelj predvaja zvok in diapozitive s sličicami, učenci sedijo v polkrogu, v poltemi. Dialoge spremljajo sličice v določenih sekvencah v učbeniku, podobno kot strip, vendar brez kakršnega koli besedila (Blanchet 2000b). Učbenik *Voix et images de France* je sestavljen iz 32 lekcij (*leçons*).

5 Drugi rezultati: Entre nous 1 (2017) (6), Alter Ego + A1 (6), ne uporabljam učbenika (1).

Zadnji trije analizirani učbeniki so *Connexions 1* (Mérieux, Loiseau) iz leta 2004, izdan pri Éditions Didier, *Latitudes 1* (Mérieux, Loiseau) iz leta 2012 prav tako izšel pri Éditions Didier in *Génération 1* (Cocton, Dauda, Giachino in Baracco) iz leta 2015, izdan pri Éditions Didier. Učbenika *Connexions* in *Latitudes* imata 12 enot, *Génération* pa 6.

Connexions 1 sledi komunikacijskemu pristopu, *Latitudes 1* in *Génération* pa akcijskemu. Bistvo komunikacijskega pristopa je, da je učenec sposoben komunicirati v tujem jeziku. Pristop je bil razvit na začetku 1970, da bi Evropejcem omogočal prehajanje iz države v državo. Veliko je dialogov, ki predstavljajo situacije, v katerih bi se lahko znašel turist (Puren 2022: 6). Kar zadeva kulturo, so prisotni deli iz vsakdanjega življenja, pri bolj naprednih ravneh pa se lahko učenci srečajo tudi z bolj splošnimi deli francoske civilizacije (Cuq in Gruca 2002: 264–268). Akcijski pristop je podaljšek komunikacijskega pristopa in učenca pripravlja na to, da bi se bil sposoben integrirati v tujo družbo oziroma kulturo. Učenec naj bi bil bolj avtonomen, ne glede na kontekst (Puren 2022: 7, 8).

5 ANALIZA KULTURNIH VSEBIN V IZBRANIH UČBENIKIH

HIPOTEZE

Pred pričetkom analize smo zastavili sledeče hipoteze:

- Vsi učbeniki bodo vsebovali posebne enote, namenjene kulturnim vsebinam.
- Kulturne vsebine starejših učbenikov *Mauger Bleu in Voix et images de France* bodo osredotočene na kulturo, povezano s Francijo.
- Kulturne vsebine učbenikov *Mauger Bleu in Voix et images de France* bodo bolj stereotipne.
- Novejši učbeniki, *Connexions*, *Latitudes* in *Génération*, ki so vsi izšli po izdaji SEJA, bodo vsebovali bolj raznolike kulturne vsebine, ki bodo povezane tudi s frankofonijo.
- Učbeniki *Connexions*, *Latitudes* in *Génération* bodo vsi vsebovali vsebine, ki krepijo medkulturno kompetenco.
- Učbeniki *Connexions*, *Latitudes* in *Génération* bodo vsebovali kulturne vsebine tudi izven posebnih kulturnih enot.

REZULTATI ANALIZE KULTURNIH VSEBIN

Mauger Bleu, 1953

V učbeniku sledimo življenju dveh družin, ki sta obe frankofonski. Družina Vincent je iz Kanade, družina Legrand pa iz Francije⁶. veliko je potoval, pozna Pariz, Rim, Moskvo, Madrid itd.), ga. Vincent (Margaret Bell iz New Yorka, njegova žena, 35 let, 1,65

6 Opis družin sta prevoda iz opisa družin kot se pojavita v učbeniku *Cours de langue et de civilisation françaises I*.

m, blond lasje, modre oči, nežna, rada ima glasbo), Pierre (njun sin, 16 let, 1,68 m, črni lasje, rjave oči, rad ima šport), Hélène (njegova sestra, 7 let, 1 m, živahna in klepetava).

Opis družine Legrand: G. Étienne Legrand (40 let, 1,66 m, široka ramena, okrogla postava, sivi lasje, sive oči, brki, očala, knjigarnar v Parizu), ga. Legrand (njegova žena, 38 let, 1,6 m, vitka, rjavi lasje, modre oči, živahna in dobrovoljna), Cécile (njuna hči, 18 let, 1,6 m, blond lasje, rjave oči, študentka na Sorboni), Jean (njen brat, 17 let, 1,65 m, rjavi lasje, modre oči, gimnazijec na Saint-Louis, rad ima šport).

Slike, ki so uporabljene v učbeniku, so črno-bele. Kadar so povezane s kraji, predstavljajo različne predele Pariza. Blanchet (2000a) učbenik opiše kot slovnični učbenik z ilustracijami. Učbenik se osredotoča na francoščino, kot jo govorijo v Parizu. Tako so tudi kulturne vsebine, ki obstajajo, povezane s Parizom in so precej stereotipne ter posplošene.

Kulturne vsebine so predstavljene v delu, ki nosi naslov Documents (En France). Gre za slike in krajše opise, ki spadajo k posameznim lekcijam (lekcije so označene), zbrane so na enem mestu. Učbenik je namenjen začetnikom, gre za prvega od štirih delov, zato v njem ne najdemo dolgih literarnih besedil. Vsebuje pa tri pesmice in trinajst pesniških del.

Tematika kulturnih vsebin je sledeča: pozdravljanje, vrste prevozov, hoteli, obroki, kavarne, znamenite stavbe Pariza, meni v restavraciji, stanovanja, pariške četrti, nakupovalne navade, komunikacija, podzemna železnica, pariške kavarne, pariški parki, Baski, baskovska igra, agrikultura, vitikultura, zakonske zveze, drugi obredi, državni prazniki in šolski sistem.

Primer 1, stran 192 (Documents, Leçons 36 à 39) : Les Français mangent souvent des escargots au commencement des repas. (...) Les Français aiment aussi beaucoup les moules. Mais leur passion pour les grenouilles est une légende ! ...

Primer 2, stran 192 (Documents, Leçons 40 à 43) : À Paris, le pain a souvent la forme d'un bâton long et mince (ficelles, baguettes). Les étrangers disent : « Les Français achètent le pain au mètre. » Mais certains Parisiens achètent aussi du gros pain, coupé et pesé.

Voix et images de France, 1966

V tem učbeniku ni posebnih enot, ki bi bile namenjene kulturnim vsebinam, zato je nemogoče govoriti o razvijanju medkulturne zmožnosti (kompetence). Ta učbenik je poseben tudi zato, ker je v celoti sestavljen samo iz oštevilčenih sličic brez besedila. V kazalu vidimo, da v učbeniku spremljamo dogodke naslednjih oseb oziroma protagonistov: Catherine, Paul, Mme Thibaut in M. Robin. Kulturne vsebine sicer niso eksplicitne, vendar lahko iz imen sklepamo, da gre pri izboru protagonistov za osebe, za katere avtorji menijo, da predstavljajo »tipično« Francijo. Osebe, ki jih vidimo na sličicah, so dokaj stereotipne: oblačila so formalna in elegantna, moški so ponavadi v oblekah, ki namigujejo na višji družbeni položaj in vodstveni položaj v službi, v rokah nosijo aktovko. Ženske so v vlogah mam, gospodinj in tajnic. Druge moške poklice prepoznamo po uniformi (lovec, poštar, policist), katere sestavni del je pokrivalo.

Connexions 1, 2004

Kulturne enote se imenujejo *Civilisation*. Naloge za krepitev medkulturne kompetence so prisotne pri petih od dvanajstih delih enot, in sicer pri naslednjih temah: prazniki in praznovanja, prosti čas, aktivnosti zunaj, igre, ravnanje z odpadki in bralne navade. Za krepitev medkulturne kompetence štejemo naloge, ki nagovarjajo učenca oziroma uporabnika učbenika. Primeri: Kako pa je v vaši državi? Primerjaj podobnosti in razlike. Tovrstne naloge oziroma vprašanja učenca spodbujajo, da preko tuje kulture spoznava tudi lastno.

Pregled kulturnih vsebin iz kulturnih enot, ki spadajo v sklop *Civilisation*, v večini primerov pokaže, da so kulturne vsebine podrejene drugim kompetencam, kot na primer bralnemu in slušnemu razumevanju, ali reproduciranju slovničnih vaj.

Latitudes 1, 2012

Kulturne enote se imenujejo *Découvertes socioculturelles*. Naloge za krepitev medkulturne kompetence so prisotne pri devetih od dvanajstih delov enot, in sicer pri naslednjih temah: družina, hišni ljubljenci, prosti čas, darila in posebne priložnosti, arhitektura, Evropska unija, frankofonija, moda in glasba.

V primerjavi s kulturnimi vsebinami iz učbenika *Connexions* so kulturne vsebine v tem učbeniku namenjene informiranju učencev. Naloge so sicer povezane z bralnim razumevanjem, vendar s tem namenom, da učence vpeljejo v temo. Potem so tu še naloge za besedišče, interpretacije grafov oziroma podatkov in sestavljanje krajših dialogov za dane sociokulturne situacije, kar učenec omogoča, da aktivno razmišlja o vsebinah in lastnih odzivih. Slovničnih nalog v kulturnem delu praktično ni.

Génération 1, 2015

Kulturne enote se imenujejo *Culture*. Naloge za krepitev medkulturne kompetence so prisotne pri dveh od treh enot, in sicer pri naslednjih temah: Francija in počitnice, Francija in kulinarika.

Pregled kulturnih enot, ki spadajo v sklop *Culture*, pokaže, da gre za kulturne vsebine, katerih namen je informirati in izobraziti učenca. Vse kulturne vsebine so povezane s Francijo.

Kulturnih vsebin je sicer manj kot v učbenikih *Connexions* in *Latitudes*, so pa te namenjene zgolj odkrivanju kulture in niso *izkoriščane* za utrjevanje slovnične kompetence.

Iz spodnje preglednice, ki vključuje tudi naslove kulturnih enot, je razvidno, da so snovalci učbenika upoštevali smernice SEJA glede sociokulturnega vedenja, ki je, glede na obseg in definicijo, predpogoj za razvoj medkulturne kompetence. SEJO sociokulturno vedenje definira kot » *védenje o družbi in o kulturni skupnosti, v kateri/katerih se govori jezik, eden od vidikov védenja o svetu.*« Sociokulturno vedenje si zasluži posebno obravnavo, med drugim tudi zato, ker je lahko zaradi stereotipov, ki jih učenec goji do določenega jezika in kulture, izkrivljeno. Poglavja sociokulturnega vedenja se nadalje delijo na: vsakdanje življenje, življenjske okoliščine, medosebne odnose, vrednote, prepričanja in stališča v povezavi z različnimi dejavniki, govorica telesa, družbene konvencije in obredno vedenje ob različnih dogodkih (SEJO 2011: 126, 127).

Preglednica 1: Primerjava kulturnih vsebin v Connexions 1, Latitudes 1 in Génération 1.

	Connexions 1	Latitudes 1	Génération A1
Unité 1	Bonjour	Salut !	Bonjour, ça va ? Salut ! Je m'appelle Agnès !
Kulturna enota in vsebina	La géographie de la France, str. 16, 17 Zemljevid Francije in 4 čezmorskih regij (Guyanne, la Martinique, la Guadeloupe, la Réunion), slike 5 različnih francoskih lokacij.	En France et ailleurs, str. 18, 19 Zemljevid Francije in in 4 čezmorskih regij (Guyanne, la Martinique, la Guadeloupe, la Réunion), slike 5 različnih frankofonskih lokacij.	La France physique et politique, str. 28, 29 Zemljevid Francije in čezmorskih regij, Francija na kratko.
Medkulturna kompetenca ⁷	-	-	-
Unité 2	Rencontres	Enchanté !	
Kulturna enota in vsebina	La France en Europe, str. 26, 27 Zemljevid Evrope, slike petih evropskih prestolnic.	L'Europe, str. 28, 29 Zemljevid Evrope, slike štirih evropskih prestolnic	
Medkulturna kompetenca	-	-	
Unité 3	100 questions.	J'adore !	Il est comment ? Allô ?
Kulturna enota in vsebina	La télévision, str. 36, 37 Najbolj prepoznavni francoski/frankofonski TV programi in njihovi logoti (France 2, France 3, arte, Canal+) in nekaj frankofonskih osebnosti, med njimi Céline Dion.	La famille en France, str. 38, 39 Vabilo, grafi, opisi različnih tipov družin in zvez.	Le pays des vacances, str. 60, 61 Zemljevid Francije, slike francoskih znamenitosti, besedila o znanih francoskih krajih.
Medkulturna kompetenca	-	+	+
Unité 4	Enquête	Tu veux bien ?	
Kulturna enota in vsebina	Les fêtes en France, str. 50, 51 Koledar leta 2004, fotografije praznovanj, 8 francoskih praznikov.	Animaux & compagnie, str. 54, 55 Besedilo o hišnih ljubljenceh Francozov, slike živali.	
Medkulturna kompetenca	+	+	

7 Simbol + ponazarja pristotnost vsebin za krepitev medkulturne kompetence, simbol – pa ponazarja odsotnost tovrstnih vsebin. Za krepitev medkulturne kompetence štejemo naloge, ki nagovarjajo učenca oziroma uporabnika učbenika. Primeri: Kako pa je v vaši državi? Primerjaj podobnosti in razlike.

Unité 5	Invitations	On se voit quand ?	Où faire ses courses ? Découvrez et dégustez !
Kulturna enota in vsebina	Les sorties des Français, str. 60, 61 Naslovnica tednika <i>L'officiel des spectacles</i> , slike vstopnic, kratki opisi dogodkov, besedilo o kulturnih navadah Francozov.	Les Français cultivent leur temps libre, str. 64, 65 Plakati festivalov, besedilo o kulturnih aktivnostih Francozov, slike vstopnic.	Le pays des gourmands, str. 92, 93 Besedilo o francoski kulinariki, recept za palačinke, slika francoskega kuharja in francoske jedi.
Medkulturna kompetenca	+	+	+
Unité 6	À table !	Bonne idée !	
Kulturna enota in vsebina	Au café, str. 70, 71 Slike menija in računa.	Quel cadeau offrir ?, str. 74, 75 Besedilo o darilih za različne priložnosti, slike daril.	
Medkulturna kompetenca	-	+	
Unité 7	Rallye	C'est où ?	
Kulturna enota in vsebina	Les jeux des Français, str. 84, 85 Opis treh iger (med njimi la pétanque), fotografije različnih iger, besedilo o igrah v Franciji.	Architecture et nature, str. 90, 91 Besedilo o arhitektu Jeanu Nouvelu, slike njegovih projektov, slike različnih frankofonskih arhitekturnih zanimivosti.	
Medkulturna kompetenca	+	+	
Unité 8	Chez moi	N'oubliez pas !	
Kulturna enota in vsebina	Tri sélectif et recyclage, str. 94, 95 Slike odpadkov, slike smetnjakov in navodila za sortiranje.	La France d'outre-mer, str. 100, 101 Besedilo o čezmorski Franciji, slike čezmorskih območij, tabela s podatki, pregovori iz teh območij.	
Medkulturna kompetenca	+	-	
Unité 9	Les vacances	Belle vue sur la mer !	
Kulturna enota in vsebina	Les vacances, str. 104, 105 Besedilo pesmi <i>Simone à la neige</i> .	L'Union européenne, str. 110, 111 Besedilo o arhitektu Evropski uniji, slike simbolov, slogan v vseh uradnih jezikih.	
Medkulturna kompetenca	-	+	

Unité 10	Au jour le jour	Quel beau voyage !	
Kulturna enota in vsebina	Les Français et la lecture, str. 118, 119 Besedilo o avtorju stripov ZEP, rezultati ankete o bralnih navadah, slika naslovnice <i>Titeuf</i> .	Francophonie, str. 110, 111 Besedilo o Frankofoniji, slike različnih organizacij, slike francoščine v različnih geografskih kontekstih, frankofonska francoščina.	
Medkulturna kompetenca	+	+	
Unité 11	Roman	Oh ! Joli !	
Kulturna enota in vsebina	La francophonie, str. 128, 129 Zemljevid sveta in frankofonskih držav, slike krajev, besedila treh frankofonskih avtorjev (Kanada, Senegal, ZDA), frankofonski pregovori.	Mode et société, str. 136, 137 Kviz o modi, slike oblačil, modne piste, citati znanih francoskih kreatorjev.	
Medkulturna kompetenca	-	+	
Unité 12	Je te retrouverai	Et après ?	
Kulturna enota in vsebina	Notre vie dans 50 ans, str. 138, 139 Besedilo o življenju leta 2050. Slike: tovarna Renault, pariške stavbe.	Musique, musique, str. 146, 147 Graf o glasbi in kulturi, plakati glasbenih festivalov, opis festivala Francofolies.	
Medkulturna kompetenca	-	+	

REZULTATI ANALIZE PRVIH TREH (SPLOŠNIH) ENOT

Čeprav obstaja formalna delitev in lahko v že v kazalu vsakega izmed učbenikov vidimo, katere enote so posebej rezervirane za kulturne vsebine, se ob bolj podrobni analizi posamičnih enot (v našem primeru prvih treh) izkaže, da so kulturne vsebine prisotne tudi drugod v učbeniku.

Vsebine, ki bi učitelju lahko omogočile primerjavo z izvorno kulturo, smo označili za kulturno vsebino. Spodnja preglednica vsebuje takšne kulturne vsebine, ki smo jih zaznali v prvih treh splošnih enotah posameznega učbenika.

Preglednica 2: Kulturne vsebine v prvih treh enotah v izbranih učbenikih za 1. letnike gimnazije.

	Connexions 1	Latitudes 1	Génération A1
Unité 1	Bonjour ! Različni pozdravi, vikanje in tikanje Črkovanje kratic – kulturno pomembne kratice (RER, SNCF, TGV) Kako se opravičiti Geste (dvignjen palec, stisk roke, pokliči me, oh là là ...) Najpogostejša imena za dečke in deklice leta 2004	Salut ! Okvir Saluer in Ça va ? Okvir Formule de politesse	Bonjour, ça va ? Salut ! Je m'appelle Agnès Okvir L'info en +: vikanje in tikanje Okvir L'info en +: le collègue, le lycée + le bac Entrer en contact – vikanje in tikanje, različni pozdravi glede na kontekst
Unité 2	Rencontres Slike nekaterih frankofonskih osebnosti, ki jim je treba določiti narodnost.	Enchanté ! Vikanje in tikanje	Qui est-ce ? Dans mon sac, j'ai ... Slike znanih frankofonskih osebnosti (Stromač, Daft Punk, Napoléon ...) Kratki opisi frankofonskih znanih ljudi Francoska osebna izkaznica Različni vljudnostni izrazi (Pardon, C'est très gentil de ta part ...) Atelier vidéo – spoznavanje dveh frankofonskih osebnosti, Naloga : predstaviti frankofonsko osebnost
Unité 3	100 % questions Besedilo o oddaji: Questions en pagailles na France 3 Slika gradu Angers Kako izpolniti ček	J'adore ! Kako izpolniti ček	Il est comment ? Allô ? Okrajšave in nazivi (gospod, gospa) Okvir L'info en +: telefonske številke v Franciji Kako govoriti po telefonu

Connexions 1

V tem učbeniku najdemo tudi v prvih treh enotah slike, ilustracije, besedila in tabele, ki so kulturno pomembne za Francijo oziroma frankofonijo. Te vsebine so včasih uporabljene kot del uvodne aktivnosti, kot del naloge bralnega razumevanja ali kot del ustnega oziroma pisnega izražanja.

Latitudes 1

Po analizi prvih treh splošnih enot vidimo, da ni veliko dodatnega kulturnega materiala. Obstajajo okvirčki z dodatnimi informacijami ali s krajšimi povzetki, vendar ti niso vedno kulturno obarvani. V prvih treh enotah smo identificirali 4 besedila oziroma vaje, ki bi jih lahko opredelili kot kulturne, kar je najmanj od vseh treh učbenikov.

Génération 1

Učbenik na prvi pogled deluje skup, kar se tiče kulturne vsebine, saj vsebuje le tri enote, namenjene odkrivanju kulture. Po analizi prvih treh splošnih enot se izkaže, da je v posameznih enotah več kulturno obarvanih vsebin, kot je recimo okvir z naslovom L'Info en +.

Primer L'Info en +, stran 49: En France, les numéros de téléphone ont dix chiffres. Les deux premiers (de 01 à 05) sont liés à la zone géographique. Les indicatifs 06 et 07 sont réservés aux téléphones portables. (...)

Omeniti moramo tudi del, ki se imenuje *Atelier vidéo*, v katerem učenci spoznavajo različne dele francoske oziroma frankofonske kulture in ki jih spodbuja k ustvarjanju projektov na določeno kulturno temo. Kulturne vsebine lahko najdemo tudi v delu enote, ki se imenuje *Je m'exprime*.

6 ZAKLJUČEK

Poučevati francoski jezik nedvomno pomeni tudi poučevati kulturo, vprašanje je le, katero. V Sloveniji ima pri tem pomembno vlogo SEJO, ki je s svojimi smernicami vplival na učne načrte za francoščino, kot tudi na sestavo učbenikov, ki so potrjeni za poučevanje francoščine v slovenskih šolah. Glede na to, da je bila Francija nekoč pomembna kolonialna sila, je bilo poučevanje francoščine in takrat izključno francoske kulture in/ali civilizacije podrejeno drugačnim ciljem. Pristop in cilji so se skozi zgodovino spreminjali, kar smo opisali v začetnem delu. Danes kulturo poučujemo tudi zato, da krepimo medkulturno kompetenco, oziroma, da preko tuje kulture spoznavamo tudi lastno, kar smo potrdili tudi v primerjavi kulturnih vsebin v novejših učbenikih.

Z izbiro petih učbenikov smo želeli zagotoviti vpogled v različne pristope in metodologije. Po opravljeni analizi kulturnih enot in vsebin smo prišli do različnih zaključkov. Predpostavko, da bo prav vsak učbenik vseboval posebne kulturne enote, smo zavrgli. Učbenik *Voix et images de France* ni vključeval nobenih takšnih enot. Predpostavka, da bodo kulturne vsebine starejših učbenikov *Mauger Bleu* in *Voix et images de France* izključno etnocentrične oziroma povezane s Francijo, drži. *Mauger Bleu* sicer vključuje krajši opis frankofonske kanadske družine, vse kulturne vsebine pa so namenjene Franciji oziroma se celo zožajo na Pariz. *Voix et images* ne vsebuje posebnih kulturnih enot. Presenetilo nas je, da so v najnovejšem učbeniku s seznama, *Génération*, vse tri kulturne enote posvečene samo Franciji, kar pomeni, da moramo zavrniti predpostavko, da bodo novejši učbeniki, kamor štejemo tiste, ki so izšli po letu 2001 (po izdaji SEJA), vsi vsebovali raznolike frankofonske vsebine.

Pri analizi kulturnih vsebin, ki krepijo medkulturno kompetenco v novejših učbenikih, smo potrdili predpostavko, da bo to držalo za vse tri učbenike. Največ takšnih vsebin smo našli v *Latitudes*. Prav tako smo pri vseh treh učbenikih potrdili predpostavko, da so kulturne vsebine prisotne tudi v drugih, splošnih, enotah. Glede na status, ki ga ima SEJO na področju poučevanja tujih jezikov, smo se odločili, da bomo leto njegove izdaje uporabili kot mejnik med »starejšimi« in »novejšimi« učbeniki. Če smo čisto natančni, je najnovejši učbenik iz naše analize star 9 let, najstarejši še potrjen učbenik s seznama, *Connexions*, pa 20 let. Devet let je veliko časa, zato menimo, da bi bilo v prihodnosti

smiselno analizirati učbenike, ki so izšli pred kratkim. Smiselno bi bilo pregledati tudi Dodatek k SEJU, ki je v slovenščini izšel leta 2023.

Čeprav učbeniki vsebujejo razne kulturne vsebine, ugotavljamo, da so te še vedno obravnavane ločeno, kar pomeni, da se lahko hitro zgodi, da pri pouku zmanjka časa za njihovo obravnavo. To potrjuje Skela (2011: 13):

Ko začnemo natančneje proučevati značilnosti učnih načrtov, učbenikov in jezikovnega poučevanja, hitro naletimo na sledove strukturalističnih oz. slovničnih pristopov, predvsem pa na dejstvo, da je prevladujoče organizacijsko načelo današnjih učbenikov – in s tem verjetno tudi poučevanja – še vedno slovnični učni načrt. Kljub priporočilom Skupnega evropskega jezikovnega okvira in številnih drugih dokumentov Sveta Evrope pred njim se pri učenju jezikov in izobraževanju učiteljev še vedno v veliki meri daje prednost predvsem razvijanju slovnične in leksikalne zmožnosti.

Učbenik je sicer pomemben, lahko tudi edini pripomoček učitelja, a imajo pri podajanju kulturnih vsebin in pri krepitvi medkulturne kompetence najbolj pomembno vlogo še vedno učitelji. S tem člankom smo želeli pokazati, kako lahko že z analizo kazal in posameznih delov kulturnih enot dobimo vpogled v to, katere vrste kulturo naj bi učencem z določenim učbenikom podajali. Upamo, da bo učiteljem v pomoč pri bolj kritični izbiri vsebin, ki jim bodo omogočale krepitev medkulturne kompetence v pri pouku.

BIBLIOGRAFIJA

- BLANCHET, Philippe (2000a) *Panorama des méthodologies*. <https://doi.org/10.60527/ZGP4-G649>.
- BLANCHET, Philippe (2000b) *Une méthode audiovisuelle: Voix et Images de France* <https://www.laured.fr/media/video/cours/5-une-methode-audiovisuelle-voix-et-images-de-france/>.
- CHNANE-DAVIN, Fatima (2021) Le FLE et la francophonie dans le monde. Chiss, J.-L. (ur.), *Le français, les littératures et les cultures en francophonie*. Armand Colin, str. 163–195. www.cairn.info.
- COLLÈS, Luc (2007) Enseigner la langue-culture et les culturèmes. *Québec français* 146, 64–65. <https://id.erudit.org/iderudit/46578ac>.
- CUQ, Jean Pierre/Isabelle GRUCA (2002) *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Presses universitaires de Grenoble.
- DAKHIA, Mounir (2017) La dimension culturelle en classe de français langue étrangère: Quelles conceptions de la culture enseigner? *Synergies Algérie* 25, 101–112. <https://gerflint.fr/Base/Algerie25/dakhia.pdf>.

- LAH, Meta (2012) Medkulturno skozi čas: Medkulturne vsebine v učbenikih francoščine kot tujega jezika. *Ars & Humanitas* 6(2), 103–116. <https://doi.org/10.4312/ars.6.2.103-116>.
- LAH, Meta/Simona CAJHEN/Zdravka KANTE/Hilda ZALOKAR (2008) *Učni načrt za francoščino v gimnazijah*. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_francoscina_gimn.pdf.
- Le Monde (1954) Les 1138 MOTS du “français élémentaire” https://www.lemonde.fr/archives/article/1954/07/24/les-1138-mots-du-francais-elementaire-ne-sont-qu-une-premiere-etape-dans-l-acquisition-de-la-langue-souligne-m-marcel-abraham_2037813_1819218.html.
- POLENŠEK, Jakob (2020) Saje, Marija (1910-2009). Obrazi slovenskih pokrajin. Meštna knjižnica Kranj. <https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/oseba/saje-marija/>
- PUREN, Christian (1988) *Histoire des méthodologies: De l'enseignement des langues*. CLE International. <https://www.christianpuren.com/mes-travaux/1988a/>.
- PUREN, Christian (2022) Approche communicative et perspective actionnelle, deux organismes méthodologiques génétiquement opposés... et complémentaires. https://www.researchgate.net/publication/364720165_Approche_communicative_et_perspective_actionnelle_deux_organismes_methodologiques_genetiquement_opposes_et_complementaires.
- Skupni evropski jezikovni okvir učenje, poučevanje, ocenjevanje*. (2011). Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva. <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/SEJO-komplet-za-splet.pdf>.
- SPAËTH, Valérie (2021) Le FLE et la francophonie dans le monde. Chiss, J.-L. (ur.), *Une histoire de la notion de français langue étrangère (FLE) : des pratique à une discipline*. Armand Colin, 25–77. www.cairn.info.
- SSKJ. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1991.
- WEBER, Corinne (2021) Le FLE et la francophonie dans le monde. Chiss, J.-L. (ur.), *Étudier la langue française dans la perspective FLE*. Armand Colin, 199–247. www.cairn.info.

Analizirani učbeniki:

- DAUDA, Philippe/ Ludivine GIACHINO, Chiara BARACCO in Marie-Noëlle COTTON (2015) *Génération: Méthode de français, A1*. Paris: Didier.
- LOISEAU, Yves/Régine MÉRIEUX (2004) *Connexions, niveau 1*. Didier.
- LOISEAU, Yves/ Régine MÉRIEUX (2012) *Latitudes 1: Méthode de français; A1/A2 [du CECR]*. Paris: Didier.
- MAUGER, Gaston (1953) *Cours de Langue et de Civilisation Françaises*. Librairie Hachette. <http://archive.org/details/CoursDeLangueEtDeCivilisationFrancaises>.

RIVENC, Paul/Petar GUBERINA (1966) *Voix et images de France*. Paris: Didier. <http://archive.org/details/voixetimagesdefr0000unse>.

Seznam potrjenih učbenikov. <https://ucbeniki.cobiss.si/books>

POVZETEK

PRIMERJAVA KULTURNIH VSEBIN V UČBENIKIH ZA FRANCOŠČINO KOT TUJI JEZIK

V prispevku analiziramo kulturne vsebine v učbenikih za poučevanje francoščine kot tujega jezika. Analiza temelji na smernicah iz SEJA, ki poudarja pomembnost kulture in razvijanja medkulturne kompetence. Izbrali smo pet učbenikov iz različnih obdobjih, s čimer smo želeli preveriti, kakšne so razlike med metodološko različnimi učbeniki.

Predpostavili smo, da bomo v vseh učbenikih našli kulturne enote, ki bodo v starejših učbenikih (izdani pred izdajo SEJA), to sta *Mauger Bleu* (1953) in *Voix et images de France* (1966), bolj osredotočene na Francijo in bolj stereotipne. V novejših učbenikih, to so *Connexions 1* (2004), *Latitudes 1* (2012) in *Génération 1* (2015), smo pričakovali večjo raznolikost kulturnih vsebin, ki bodo vključevale frankofonijo, obenem pa krepile medkulturno kompetenco pri učencih in jih spodbujale k primerjavi kultur. Kljub temu, da so kulturne enote razvidne iz kazal, smo se pri novejših učbenikih odločili za dodatno analizo prvih treh splošnih enot, da bi preverili, če so kulturne vsebine prisotne tudi drugje.

Izkazalo se je, da vsi učbeniki nimajo kulturnih enot, kar pa ne pomeni, da niso kulturno obarvani (*Voix et images de France*). Kulturne vsebine, povezane samo s Francijo, so odvisne od učbenika in avtorjev in ne (samo) od časa nastanka; najnovejši učbenik s seznama vse kulturne enote posveča Franciji. Pri analizi vsebin za krepitev medkulturne kompetence smo ugotovili, da je vključevanje takšnih nalog naključno. Analiza prvih treh splošnih enot je potrdila predpostavko, da bomo kulturne vsebine našli tudi tam, kar pomeni, da se ne moremo zanašati samo na kazalo učbenika, ampak je potrebna bolj podrobna analiza posameznih enot.

Ključne besede: kulturne vsebine, medkulturna kompetenca, francoščina kot tuji jezik, učbeniki

ABSTRACT

COMPARISON OF CULTURAL CONTENT IN TEXTBOOKS FOR FRENCH AS A FOREIGN LANGUAGE

In this paper, we analyse the cultural content in textbooks for teaching French as a foreign language, based on CEFR guidelines emphasizing culture and intercultural competence. Five textbooks from different periods were selected to examine methodological differences.

We hypothesized that we would find cultural elements in all the textbooks, with the older ones (published before the CEFR), such as *Mauger Bleu* (1953) and *Voix et images de France* (1966), being more focused on France and thus more stereotypical. In more recent textbooks, including *Connexions 1* (2004), *Latitudes 1* (2012), and *Génération 1* (2015), we expected a greater diversity of cultural content, including the Francophone world and developing students' intercultural competence, encouraging them to compare cultures. Despite cultural units being evident from the tables of contents, we decided to also analyse the first three general units of the newer textbooks in search of cultural content.

The analysis showed that even though not all textbooks have cultural units, this does not mean they lack cultural content (e.g. *Voix et images de France*). The cultural content related only to France depends on the textbook and its authors, and not just on the period of publication. Cultural units of the most recent textbook on the list, for example, are all devoted to France. In our analysis of the intercultural competence content, we found that the inclusion of such tasks is randomly distributed. The analysis of the first three general units confirmed the assumption that cultural content can be found there as well, meaning that we cannot rely solely on the textbook's table of contents, and that a more detailed unit analysis is required.

Keywords: cultural content, intercultural competence, French as a foreign language, textbooks